

Universitätsbibliothek Paderborn

Reverendissimi Ac Illustrissimi D.D. Antonii Godeau Episcopi Venciensis Viri Celeberrimi Theologia Moralis

Ex Purissimis Sacrae Scripturae, Patrum Ac Conciliorum Fontibus Derivata,
Notis Theologicis Illustrata, Duasque In Partes Divisa

Complectens Tractatus I. De quarto, quinto, & sexto decalogi Præcepto II.
De septimo decalogi Præcepto. III. De octavo decalogi Præcepto. IV. De
Ecclesiae Præceptis. V. De Sacramentis in genere & quibusdam in specie.
VI. De Pœnitentia. VII. De Matrimonio

Godeau, Antoine

Augustae Vindelicorum, 1774

Caput III. Missam parochialem Concilia recentiora commendant.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53587](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53587)

Animadvertendum denique est, alterum nem inter Parochos & Regulares, propter Sixti IV. Bulla est edita, non fuisse; an sine Presbyteri sui contemptu possent parochiani ad hanc parochialem non convenire; verum simpliciter & absolute possent ejus auditionem accipere. In eodem itaque sensu Pontificis declaratio accipienda, nec eidem hujusce contemptus exceptio addi jure potest.

CAPUT III.

Missam parochialem Concilia recentiora commendant.

Tridentinum Concilium novissima est Ecclesie regula; nec ausuros Regulares ejusdem decisiones impugnare. Earumdem tamen pravas aliquas interpretationes afferunt, quæ facillime refutantur.

Sessione vigesima secunda hinc Concilium Parochos ita alloquitur: *Moncant populum, ut frequenter ad suas parochias, saltem diebus Dominicis, & majoribus Festis accedant.* Sessio vigesima quarta capite quarto sic ait: *Moncant Episcopus populum diligenter, teneri unumquemque que parochiæ suæ interesse, ubi commode fieri potest, ad audiendum verbum Dei.* Ejusdem sessionis capite septimo Parochis præcipit: *Ut Missarum solemnias, aut divinorum celebrationum sacra eloquia, & salutis monita vernacula lingua singulis diebus festis, vel solemnibus explanent.*

Insuper sessione vigesima secunda in Decreto de observandis & evitandis in celebratione Missae ita concludit: *Hæc igitur omnia omnibus eorum Ordinariis ita proponuntur, ut ea promoveant, mandent, corrigant, statuunt, atque ad ea inviolate servanda censuris ecclesiasticis, aliisque penis, quæ illorum arbitrio constituentur, fidelem populum compellant.*

Circa hosce Concilii textus plura sunt animadvertenda. Primo notanda sunt illa verba: *Movent populum, ut frequenter ad suas parochias, saltem diebus Dominicis, & majoribus Festis accedant.* Magni igitur res est momenti parochialis Missæ auditio; ideoque sine gravi aliqua, & honesta causa nequit omitti.

Secundo verbum illud attendendum est *teneri*, quod procul dubio debitum significat, non simplex consilium; sic enim in Jure accipitur, & juxta Pontificum consuetudinem. In Clementina Exivi legitur, quod Fratres Minores jejuna-
re a festo omnium Sanctorum usque ad Natale Domini, & in sextis feriis teneantur; omnesque conveniunt Doctores, hisce verbis præceptum contineri, non simplex consilium.

Tertio verba illa sunt perpendenda: *teneri nunquamque parochiæ suæ interesse, ubi commode fieri potest, ad audiendum verbum Dei.* Quomodo ergo fidelibus licebit, omnibus diebus Festis a sua abesse Parochia?

Quarto notandum, velle Concilium, ut Episcopi ad ea *inviolata servanda censuris ecclesiasticis,*

eis, aliisque pœnis, quæ illorum arbitrio con-
tuentur, fidelem populum compellant. Per
 Ecclesia censuris ecclesiasticis tantum vitæ
 mortale puniendum peccatum, aut in gravi
 quo negotio. Non igitur levis culpa est pa-
 rochiali Missæ numquam interesse, quemadmodum
 in magnis urbibus evenit, ut plerique fideles
 toto vitæ suæ tempore a parochiali Missa abin-

Quinto observandum, nullam a Concilio
 Præsbyteri contemptu mentionem fieri, que
 absque hoc contemptu fidelibus liceret a pa-
 rochiali Missa abesse.

Sanctus Carolus Borromæus, cujus opus
 coactum & finitum fuit Tridentinum Concilium,
 ejusdem profecto mentem melius noverat, quam
 Regulares isti, qui circa Concilii textum con-
 stantur. Sic igitur ipse loquitur in primo suo
 Provinciali Concilio, quod post Tridentini con-
 clusionem statim coegit: „ Sacrum & œcum-
 „ nicum Tridentinum Concilium nuper præ-
 „ cepit non solum moneri ab Episcopis fidelem
 „ populum, ut frequenter, Dominicis saltem
 „ aliisque solemnibus Festis diebus ad suam
 „ quisque Parochiam conveniat; sed serio
 „ perspicue dixit, fidelem quemlibet tenentem
 „ quantum commode fieri potest, suam Pa-
 „ rochiam adire ad audiendum verbum Dei.
 „ nos pro nostra Diœcesi idem præcipimus,
 „ quamvis Oratoria, Capellæ, aliæque ecclesie
 „ Ecclesiæ, ubi fideles Missæ interesse possunt.
 Deinde spiritualia bona enumerat, quibus
 privat, quicumque parochiali Missæ non interesse

II. *Missam parochialem Concilia &c.* 339

est; & Regularem quemlibet sic monet: *Nihil quidquam proferat; quod parochialia Officia inturbet, sed omne studium adhibeat, quo populari in omnes parochialis curæ partes pie, sancteque conformetur.*

Provincialia omnia Concilia, quæ post Tridentinum Concilium in Gallia sunt habita; peculiare omnes Synodi, Senonensis anno 1528. Colonienſis anno 1536. Parisienſis anno 1557. Turonenſis, Burdigalenſis, idem omnes præcipiunt: ita ut generalis in Ecclesia vigeat consuetudo parochialem Missam audiendi.

Præceptum hoc infirmare, ejusdemque obligationem destruere Auctores quidam subtiliter conati sunt; quibus jam respondimus, neque ultra in eorum recensendis sophismatibus tempus est terendum (a). Quæ diximus de hac quæ-

(a) Fuerunt, qui docuerunt: *Nullus in foro conscientia Parochia suæ interesse tenetur, nec ad annuam confessionem, nec ad Missas parochiales, nec ad audiendum verbum Dei, divinam legem, fidei rudimenta, morum doctrinam, quæ ibi in catechesibus annunciantur, & docentur. Item: Talem legem in hac materia neque Episcopi, neque Concilia provinciarum, vel nationum sancire, neque delinquentes aliquibus pœnis, aut ecclesiasticis censuris multare possunt. Utramque propositionem inter eas, quas Alexander VII. damnavit, suo in catalogo D. Amort ponit; in aliis tamen, quos penes me habui, propositionum damnatarum Elenchis easdem haud inveni. Natalis Alexander illas a Clero gallicano in Comitibus generalibus an. 1656. tamquam falsas, temerarias, scandalosas,*

quæstione, ad eam intime cognoscendam Parochis satis esse possunt. Si Regulares cupiditatem a se abjicerent, videndi Ecclesias suis nobilibus præcipue, divitibusque viris referentis minori certe vi parochiali Missæ assistentiam impugnarent, quam fidelibus saluberrimam facere debent, & ad externam fidelium communicationem servandam utilissimam.

Privilegiis suis contenti sint, nec debito Parochias honore spoliare velint, & desertas esse; ne cum Propheta iterum dolendum sit: *Vix Sion lugent, eo quod non sint, qui veniant ad solemnitatem (Thren. 1.)*.

fas, apostolicis Traditionibus, sacris Canonibus, & Tridentino contrarias refert reprobatas. Ceterum hæc, unde demum profecta, omnino jure rejiciuntur. Propositiones enim istæ nædum sua utilitate frigidis, ac refractariis hominibus favore sed & temerariis Pastorum contemptoribus nimis indulgent, novumque animum addunt. Pastorum autem contemptum concilia & Patres damnant; & ipsi quotquot sapiunt, Religiosi detestantur.

